BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 141 Sâmbătă 25 Mai 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei. UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PREȚURILE

Am spus-o de câte ori am avut prilejul, că prima măsură cu care trebue să înceapă o acțiune de organizare a pieții interne este aceea de a se asigura îndestularea ei cu toate articolele de curentă necesitate.

E un adevăr elementar, verificat de experiență, totuși nu pregetăm să stăruim asupra lui, pentrucă fără o aprovizionare satisfăcătoare a pieții, devin zadarnice toate măsurile complimentare ce se iau, oricât de drastice ar fi caracterul și aplicarea lor. Intr'adevăr numai o piață mulțumitor alimentată cu produsele necesare consumului curent poate fi scutită de panica aprovizionărilor masive, cu caracter explosiv, ale publicului, care duc la istovirea stocurilor la detailist și angrosist, la zdruncinarea angrenajului general al aprovizionării până la producător, cu alte efecte paralele sau consecutive, ca dosirea mărfurilor și scumpirea lor peste orice criteriu.

Sistemul prețurilor maximale, conjugat cu diverse alte mijloace de constrângere și de sancționări, nu întotdeauna își dovedesc eficiența. De foarte multe ori recursul la ele nu izbutește nici să readucă marfa pe piață, nici să oprească tendința scumpirii dezordonate a mărfurilor.

Exemplul cu fasolea, untura și parțial cu uleiul de floarea soarelui și cu săpunul este edificator. Deși se găsesc în stocuri îndestulătoare în țară — și la producători și la angrosiști și chiar la detailiști — totuși acestea aproape că au dispărut de pe piață sau se vând pe sub mână la prețuri ce depășesc cu mult nivelul prețurilor maximale respective. Cazul fasolei este tipic: până a nu se fi fixat prețul maximal la 18 lei kgr., găseai fasolea pe toate cărările la prețul de 22—24 lei kgr. Azi n'o mai găsești de fel sau după multe căutări, o găsești la prețul de 28—30 lei kgr., amestecată cu gunoae.

In schimb lintea se poate cumpăra de oriunde, la prețul de 30—32 lei kgr., tocmai prin faptul că n'a fost supusă regimului maximalist al prețurilor și deci vânzarea ei la preț ridicat nu expune pe negustor la contravenție, procese și amenzi.

La fel cu untura, al cărei preț maximal este socotit de negustori în neconcordanță cu prețul osânzii și al slăninii.

Deci simpla fixare a prețului maximal nu este îndestulătoare, dacă în ajutorul ei nu vin măsuri serioase de alimentare a pieții, care ea însăși nu este cu putință fără o armonizare a prețului maximal cu prețul de cost.

Iată de ce socotim oportună măsura noului titular al ministerului economiei naționale, de a examina — înainte de a proceda la o nouă rânduială a târgului intern — poziția principalelor articole de consum în raport cu prețul de cost și prețul de desfacere, pentru ca acolo unde va găsi că acest raport este necorespunzător realității, să admită revizuirea prețurilor maximale existente.

M. S. REGELE A CERUT GUVERNULUI SĂ RENUNȚE LA SERBĂRILE DELA 8 IUNIE

SCRISOAREA SUVERANULUI CĂTRE D. PRIM-MINISTRU GH. TĂTĂRESCU

M. S. Regele a trimis d-lui consilier regal Gh. Tătărescu, președintele consiliului de miniștri următoarea scrisoare:

Scumpul Meu Președinte al Consiliului,

Am fost înștiințat că Guvernul a hotărât să fiu sărbătorit, în mod deosebit cu prilejul zilei de 8 Iunie pentru împlinirea a 10 ani ai Domniei Mele.

Această hotărîre M'a mișcat adânc. Cu conștiința datoriei împlinite cu dragoste în folosul Patriei, sărbătorirea ce intenționați, mărturie a roadelor acestui deceniu, Mi-a dat adâncă satisfacție sufletească.

Consider însă că împrejurările actuale cât și grijile de fiece clipă ce trebuesc să ție încordată atenția tuturora, nu sunt prielnice pentru manifestațiuni de felul ce doriți a-Mi face și cari pe de altă parte pricinuesc și mari cheltueli.

Acei cari doresc în aceste împrejurări să mă sărbătorească n'o pot face mai plăcut pentru Mine decât punându-și toată munca cu râvnă și patriotism pentru întărirea Românei.

Mulțumindu-Vă Domniei Voastre și Guvernului Meu pentru frumosul gând ce l-ați avut, Vă rog stăruitor să renunțați la proectata sărbătoare.

Vă reînoesc, scumpul Meu Președinte al Consiliului, încredințarea afecțiunei ce Vă păstrez.

CAROL R.

București, 22 Mai 1940.

M. S. REGELE

Sufletele tuturor celor cari sărbătoresc împlinirea unui deceniu de domnie a M. S. Regelui, trebue să fie adânc pătrunse de îndrumarul pe care ni-l dă cel dintâi cetățean al țării: împrejurările actuale și grijile de fie care clipă trebue să ne determine să depunem toată munca și toate sforțările pentru întărirea Patriei.

Exemplul pe care ni-l dă Șeful Statului trebue urmat de toți, în toate domeniile, concentrându-ne cu seriozitate toată atenția și toate sacrificiile spre unica preocupare a vremurilor de azi: desăvârșirea înzestrării și aprovizionării oștirii.

Socotim că n'am greși întru nimic dacă am sugera ca îndemnul dat de M. S. Regele să fie urmat și în alte direcțiuni.

NORI DEASUPRA MEDITERANEI

EGIPTUL DE PAZĂ LA GRANIȚĂ

de LEON KEMAJ

După cum se știe, Egiptul este unul din punctele nevralgice ale Mediteranei. Aflându-se pe arumul Indiilor, la răscrucea a trei continente, este un imens „atout" în caz de conflict.

Canalul de Suez este, desigur, important. Dar totul ne face să credem că, în caz de război, în ciuda convenției din 1888, va fi închis, căci submarinele în marea Roșie ar face hecatombe printre vasele comerciale. Singur drumul dela Cap va putea fi întrebuințat. Vapoarele engleze l-au și reluat și mâine, îl vor relua toate vapoarele comerciale. Deci, lupta s'ar da, în primul rând, pentru Egipt, puterea musulmană nr. 1, al cărei prestigiu și influență în lumea arabă sunt imense; pentru Egipt, centru important de materii prime, de produse agricole și de provizii; pentru Egipt, punct strategic fără pereche în Orientul apropit.

*

După cele mai recente informații, ar exista în prezent, în Libia italiană, dela 120—150 mii oameni de trupă și forțe aeriene considerabile. Transportul acestor trupe, până la granița egipteană, ar fi o întreprindere ușoară, de oarece există un drum de coaste excelent în Libia, pornind dela granița Tunisiei până la limita teritoriului egiptean, afară de o pistă pustie, care trece prin oaza Siwa.

Dar, o campanie militară împotriva Egiptului cere mai întâi acumularea tuturor aprovizionărilor: benzină și stocuri militare, căci stăpânirea mărilor se află, până la noi ordine, în mâinile aliaților. Aceste depozite și rezerve ar fi deci expuse la atacuri aeriene, pornind din Tunis, Egipt și Malta și mari cantități de aprovizionări neînlocuibile ar putea fi aproape sigur, distruse.

Pe de altă parte, pe măsură ce inamicul ar înainta pe teritoriul egiptean, ar trebui să se facă întăriri în spate, spre a menține comunicațiile. Astfel, afară de cazul dacă se va examina o nouă formă a războiului, Alexandria, care e la vreo 400 de km. de frontieră, n'ar putea fi ajunsă fără o micșorare vădită a efectivelor. La rândul său, Egiptul, ajutat de Anglia, a luat măsuri de precauțiune, foarte întinse, pentru apărara granițelor. Numărul trupelor anglo-egiptene, care se află în prezent în țară, se ridică cam la aceeaș cifră, ca și contingentele italiene din Libia.. Puternice lucrări de fortificații au fost făcute la granița de Vest și autoritățile, cari sunt însărcinate cu apărarea țării, au fost ajutate, în sarcina

(Continuare in pag. 2-a)

COMENTARII FRANCEZE ASUPRA SITUAȚIEI

Declarația generalului Weygand

Prin telefon dela corespondentul nostru din Paris

Paris, 22. — Ziua de azi a fost dominată de declarația generalului Weygand care s'a înapoiat la Paris, după o inspecție făcută pe front.

„Sunt plin de incredere — a spus generalisimul — dacă fiecare își face datoria cu o energie sălbatecă".

In Franța azi toată lumea își face datoria și această convingere întărește moralul tuturor. E vorba să se reziste și să se reziste atât timp cât va trebui.

Aceasta este opiniunea și sentimentul general. Un moral excelent domină situația.

Din punct de vedere militar cercurile competente declară că situația este aceiași ca și ieri. Inaintarea germană a încetinit. Avansul unităților ușoare sunt fără urmare. Dovadă reluarea Arras-ului de către trupele franceze. Aceste avansuri reamintesc dealtfel acelea ale ulanilor din 1914 care se știe ce urmări aveau.

Bătălia între Valenciennes și Cambrai a continuat și ieri cu furie. La sud de regiunea Arras, soldații germani motorizați încearcă o presiune.

Intre timp trupele franceze continuă regruparea lor. Reacțiunea lor nu va întârzia, și pe tot frontul ca și la spatele lui există o deplină încredere în eficacitatea acestei reacțiuni.

In concepția germană, războiul rapid și total trebuie să aducă o deciziune mai ales prin o demoralizare a opiniei publice franceze. Ori, în Franța nu numai că n'a fost demoralizare, dar dimpotrivă, evenimentele de pe front au strâns și mai mult unitatea națională, au întărit energiile și au determinat o aprigă hotărâre de a învinge cu orice preț.

G. P.

ULTIMELE EVENIMENTE MILITARE ȘI POLITICE VĂZUTE DELA BERLIN

Situația de pe fronturile de luptă. — Atitudinea Italiei. — Declarațiile președintelui Roosevelt. — Statutul coloniilor olandeze

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 22. — După cum era de altfel de așteptat, în urma știrilor date eri cu privire la operația reușită a trupelor germane de a ajunge la canalul Mânecii, comunicatul de azi al înaltului comandament german nu transmite știri de prea mare importanță asupra succeselor trupelor germane.

Pe de altă parte, se arată că anumite succese locale ale germanilor, cum ar fi ocuparea localităților Saint Paul și Montreuil sur Mer, cari conform acțiunii tactice de luptă a acestora, s'au realizat probabil cu ajutorul detașamentelor de tancuri ușoare și formațiunilor motorizate, — nu au alt scop decât de a asigura succesul obținut în urma străpungerii frontului aliat.

De relevat în acelaș timp că rezistența trupelor franceze, belgiene și engleze este recunoscută chiar de înaltul comandament german, astfel că trebue să ne așteptăm la lupte din ce în ce mai crâncene pentru obținerea unui rezultat hotăritor din partea trupelor germane. Faptul acesta a putut fi constatat în primul rând în sectorul Valenciennes, unde aliații se străduesc să cadă în spatele trupelor germane cari înaintează în regiunea din Sud-Estul Belgiei. Situația trupelor franceze din acest sector nu poate fi privită decât în mod pesimist.

E deasemeni demn de constatat că comunicatele oficiale germane nu contestă meritele trupelor franceze, belgiene sau engleze. Totuș, unele din comentariile presei germane priveau până acum cu oarecare dispreț activitatea acestor trupe și anume numai în ce privește pe englezi și aceasta probabil din motive de pură propagandă, cum reiese din anumite pasagii ale acestor comentarii, în care se arăta francezilor că au fost părăsiți de englezi, cari n'ar mai cunoaște, după cum se spune, decât parola „patrie".

Dacă examinăm însă modul cum se desfășoară acum luptele din sectorul Arras, în care englezii au inițiativa, aruncând în luptă un număr însemnat de tancuri, ajungem la concluzia că ei au ajuns la hotărirea de a nu lăsa în seama francezilor apărarea porturilor din canalul Mânecii.

*

Dacă trecem dela evenimentele de natură militară la acelea cu caracter politic, e incontestabil, că Italia și hotărîrea ce se așteaptă ca aceasta s'o ia, trece pe primul plan al preocupărilor, mai ales acum, cu prilejul aniversării încheerii pactului militar italo-german.

In această privință, atenția cercurilor neutre observatoare din Berlin este îndreptată în primul rând asupra afirmării oficiosului ministerului de externe german că „Italia va scrie desigur acum o pagină a istoriei, atât în vest cât și în Sudul continentului, dar și în Africa și în marea Mediterană".

Dacă această afirmare ar putea fi considerată ca o aluzie la chestiunile privind Balcanii sau Marea Adriatică, cercurile autorizate germane precizează că ea nu se referă decât în genere la pretențiile Italiei în spațiul mediteranian. Trebue totuș relevat în această direcție, — și presa germană subliniază faptul, — că ministrul de externe al Italiei, contele Ciano, a început o călătorie de inspecție în Albania.

Nu mai puțin demnă de reținut este deosebita însemnătate ce se acordă discursului pe care urmează să-l țină Vineri d. Mussolini. Trebue deasemeni relevat faptul că presa germană înregistrează cu cea mai mare atenție orice amănunt care ar indica intențiile Italiei în legătură cu o eventuală intrare a ei în război.

*

In ce privește modul cum e comentată aci atitudinea Statelor Unite, aprecierile sunt neprecise, mai ales că cercurile autorizate berlineze nu și-au exprimat în nici un fel punctul lor de vedere față de ultimele declarații ale președintelui Roosevelt, deoarece știrile puse în circulație în legătură cu aceste declarații sunt considerate la Wilhelmstrasse ca fiind în contrazicere cu ele sau în orice caz destul de confuze, încât trebue să se aștepte noui precizări.

*

Tot în legătură cu evenimentele politice care trebue puse în legătură cu cele militare este și faptul că, după cum aflăm, guvernul german a răspuns la nota în care guvernul japonez se pronunță în mod definitiv împotriva oricărei modificări a actualului statut al coloniilor olandeze și la care Franța și Anglia au răspuns în mod afirmativ.

Nu se poate spune însă nimic asupra conținutului notei germane, mai ales că după cum precizează cercurile autorizate germane, acest răspuns nu va fi dat publicității. Cu toate că ar fi foarte greu să se poată trage vreo concluzie din aceste precizări cercurile diplomatice de aci înclină spre părerea că guvernul german n'ar fi insistat atât de mult pentru păstrarea secretului diplomatic în cazul când răspunsul său ar fi fost pur și simplu afirmativ ca și al celorlalte mari puteri.

Solidaritatea întărește națiа.
Contribuția națională înzestrează oștirea.

BĂTĂLIA DIN REGIUNILE ARTOIS ȘI VALENCIENNES

SITUAȚIA GRUPULUI DE ARMATE ANGLO-BELGIAN DELA NORD-VEST. — CONCEPȚIILE VECHI ȘI NOI IN CONDUCEREA RĂZBOIULUI MODERN

In cursul zilei de Miercuri situația generală pe frontul occidental a fost aceasta:

Germanii caută să lărgească „punga" periculoasă ce s'a creiat prin înaintarea lor în direcția Amiens-Abbeville.

La nord-vest de Abbeville — Arras, pe litoralul canalului Mânecei, germanii au câștigat spațiu în direcția St. Paul și Montreuil sur mer și aviația lor a bombardat porturile Ostende, Dunkerque, Calais, Boulogne și Dieppe, — cel din urmă situat la sud-vest de Abbeville.

Localitatea Saint-Paul e situată la 33 km. Vest de Arras și nord de orașul Doullens; iar localitatea Montreuil (sur mer) e pe râul Canche în apropiere de coasta mării. La Montreuil a fost stabilit cartierul general britanic în timpul războiului mondial între anii 1916—1819.

Grupul de armate anglo-belgian din partea de nord-vest a Belgiei și a Franței, care se găsește într'o situație critică în urma înaintării germane până la coasta mării, fiind fără legătură cu armatele franceze dela est, caută să-și acopere retragerea și să forțeze trecerea, — fie, către sud, fie către est, printr'o străpungere a frontului german în regiunile cele mai sensibile. El susține lupte înverșunate, atât în Flandra, pe malurile fluviului Escaut, pentru acoperirea retragerei sale, cât și în regiunea Artois pentru străpungerea liniilor germane la Arras și la vest de acest oraș. In cursul zilei de eri trupele engleze și belgiene au dat numeroase atacuri, cu carele blindate ajutate de artilerie, infanterie și aviație, la Arras; iar cele germane au contra-atacat de repetate ori. După comunicatul oficial francez din dimineața de 22 c. orașul Arras a fost reocupat de trupele aliate; iar după comunicatul marelui cartier german, încercările de străpungere „ale inamicului prin orașul Arras și la vest de acesta pentru a se retrage în direcția sud, au fost respinse".

In același comunicat se spune, că avioanele de tip Junkers, prin sboruri executate în picaj au contribuit la nereușita unui atac al carelor de asalt britanice. Lupta între avion și tank este interesantă și instructivă.

Pentru întâia oară asemenea lupte s'au dat în războiul actual. Cine învinge? Avionul, sau tankul? Avionul are mai multe șanse să iasă învingător din această luptă, dacă tankul este dezarmat față de el, adică nu dispune de un tun antiaerian. Până la izbucnirea războiului în Septembrie 1939 tankurile de diferite tipuri n'au dispus de cât de arme ce trag orizontal, descriind un mic unghiu deasupra și sub orizontală, iar nu în verticală. Germanii au înzestrat însă tankurile lor și cu arme antiaeriene. Așa se explică rezultatele ce le-au dat până acum luptele angajate pe frontul occidental, între avion și tank.

In sectorul Valenciennes o bătălie crâncenă este în curs între trupele franceze și cele germane, — despre care a pomenit în declarațiile sale dela Senat, d. Paul Reynaud, primul ministru și ministrul de război al Franței, — credem interesant să reamintim următoarele fapte:

„Concepțiile noi" n'au fost aplicate pentru întâia oară pe teatrul actual de război din Occident.

Ele s'au aplicat de germani în campania lor din Polonia, care s'a terminat după 18 zile, după cum s'au aplicat, într'o măsură oarecare, în războiul civil din Spania, în cel din Abisinia, ca și în cel din Extremul Orient de către armata japoneză. Motorizarea armatelor nu este o noutate, în ce privește concepția și chiar aplicațiunea. In războiul din 1911—1912 pe care l-a întreprins Italia în Libia, trupele ce au operat pe teritoriul african, au fost transportate pe teatrul de operațiuni cu camioane-automobile, ca și piesele de artilerie. Tot atunci au fost întrebuințate aeroplanele — cu toată fragilitatea lor de atunci, în strânsă legătură cu operațiu-

(Continuare in pag. 2-a)

Situația aproximativă a frontului până în seara de 22 Mai

IN CORPUL ZIARULUI:

In prezența Regelui-Împărat al Italiei s'a inaugurat expoziția secției artistice a Școalei Române din Roma.

Anglia examinează posibilitatea de-a cumpăra avioane din Italia.

Parlamentul englez a acordat puteri speciale guvernului.

Guvernul britanic va respecta neutralitatea Spaniei.

SE DESMINTE

CĂ S'AR FI INCHEIAT UN ACORD MILITAR INTRE GERMANIA ȘI UNGARIA

Budapesta, 22 (Rador). — Agenția telegrafică ungară transmite:

Unele ziare străine au răspândit svonul după care între Ungaria și Germania s'ar fi încheiat un acord militar.

Din sursă competentă ungară se declară că nu se știe nimic despre un asemenea acord.

Statele-Unite dispun de 70 la sută din toate rezervele de aur ale lumii

Washington, 22 (Rador). — *Rezerva aur a Statelor Unite se ridica la 20 Mai la 19 miliarde 48.473.148 de dolari față de 15.906.260.707 dolari la aceiași dată, anul trecut.*

Statele Unite dispun de 70 la sută din toate rezervele aur din lume.

COMITETUL ECONOMIC AL INȚELEGERII BALCANICE SE VA INTRUNI LA 1 IUNIE LA BELGRAD

Belgrad, 22 (Rador). — Agenția „Avala" transmite

Comitetul economic permanent al Înțelegerii Balcanice se va reuni la Belgrad la 1 Iunie.

S'a renunțat la intenția ca acest comitet să se reunească la Dubrovnik.

„Irlanda trebue să renască in integritatea pe care i-a dat-o Dumnezeu"

Proclamația primatului republicei Eire

Dublin, 22 (Rador). — Corespondentul Agenției DNB comunică:

Primatul republicei Eire, a lansat o proclamație către credincioși în care cere să se „desființeze" repartiția injustă a pământului irlandez. Oricare ar fi sfârșitul războiului, a spus cardinalul Mac Rory între altele, Irlanda trebue să renască în integritatea pe care i-a dat-o Dumnezeu.

Cercurile politice engleze subliniază că această proclamație a Primatului este de o mare importanță, pentrucă inițiativa ei coincide cu politica urmărită de guvernul republicei Eire.

PE FRONT

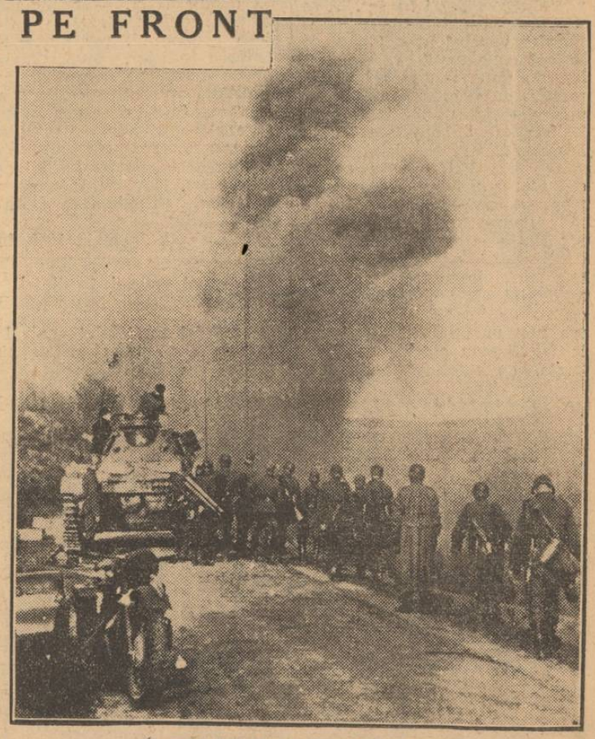

Carele blindate deschid drumul